Draft Release Version

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

चतुर्थ काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः

Table of Contents

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः	3
4.2 चतुर्थ काण्डे द्वितीयः प्रश्नः – देवयजनग्रहाभिधानं	3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

4.2 <u>चतुर्थ काण्डे द्वितीयः प्रञ्चः – देवयजनग्रहाभिधानं</u> T.S.4.2.1.1 - Kramam

विष्णोः क्रमः । क्रमो ऽसि । अस्यभिमातिहा । अभिमातिहा गायत्रम् । अभिमातिहेत्यंभिमाति – हा । गायत्रम् छन्दः । छन्द आ । आ रोह । रोह पृथिवीम् । पृथिवीमनु । अनु वि । वि क्रमस्व । क्रमस्व निर्भक्तः । निर्भक्तः सः । निर्भक्त इति निः-भक्तः । स यम् । यम् द्विष्मः । द्विष्मो विष्णोः । विष्णोः क्रमः । क्रमोऽसि । अस्यभिशस्तिहा । अभिशस्तिहा त्रैष्टुभम् । अभिशस्तिहेत्यभिशस्ति – हा। त्रैष्टुभम् छन्दः। छन्द आ। आ रोह। रोहान्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमनु । अनु वि । वि क्रमस्व । क्रमस्व निर्भक्तः । निर्भक्तः सः । निर्भक्त इति निः – भक्तः । स यम् । यम् द्विष्मः । द्विष्मो विष्णोः । विष्णोः क्रमः । क्रमोऽसि । अस्यरातीयतः । अरातीयतो हन्ता । हन्ता जागतम् । जागतम् छन्दः ।

www.vedavms.in

Page 3 of 57

छन्द आ। आ रोह। रोह दिवम्। दिवमनु। अनु वि। वि क्रमस्व । क्रमस्व निर्भक्तः । निर्भक्तः सः । निर्भक्त इति निः – भक्तः । स यम् । यम् द्विष्मः । द्विष्मो विष्णोः । विष्णोः क्रमः । 1 (50/55) T.S.4.2.1.2 - Kramam क्रमोऽसि । असि रात्रूयतः । रात्रूयतो हन्ता । रात्रूयत इति शत्रु – यतः । हन्ता ऽऽनुष्टुभम् । आनुष्टुभम् छन्दः । आनुष्टभिमत्यानु – स्तुभम् । छन्द आ । आ रोह । रोह दिशः । दिशोऽनु । अनु वि । वि क्रमस्व । क्रमस्व निर्भक्तः । निर्भक्तः सः । निर्भक्त इति निः-भक्तः । स यम् । यम् द्विष्मः । द्विष्म इति द्विष्मः ॥ अक्रन्ददग्निः । अग्निः स्तनयन्न् । स्तनयन्निव । इव द्यौः । द्यौः क्षामं । क्षामा रेरिहत् । रेरिहद् वीरुधः । वीरुधः समञ्जन्न् । समञ्जन्निति सम् – अञ्जन्न् ॥ सद्यो जंज्ञानः । जज्ञानो वि । वि हि । हीम् । ईमिन्दः । इन्द्रो अख्यंत् । अख्यदा । आ रोदसी । रोदसी भानुना । रोदसी इति रोदसी । भानुना भाति । भात्यन्तः । अन्तरित्यन्तः ॥ अग्ने ऽभ्यावर्तिन्न् । अभ्यावर्तिन्नभि ।

T.S.4.2.1.3 - Kramam

अङ्गिरः शतम् । शतम् ते । ते सन्तु । सन्त्वावृतः । आवृतः सहस्रम् । आवृत इत्या-वृतः । सहस्रम् ते । त उपावृतः । उपावृत इत्युप – आवृतः ॥ तासाम् पोषस्य । पोषस्य पोषेण । पोषेण पुनः । पुनर् नः । नो नष्टम् । नष्टमा । आ कृधि । कृधि पुनः । पुनर् नः । नो रियम् । रिय मा । आ कृधि । कृधीति कृधि ॥ पुनरूजी । ऊर्जा नि । नि वर्तस्व । वर्तस्व पुनः । पुनरग्ने । अग्न इषा । इषाऽऽयुषा । आयुषेत्यायुषा ॥ पुनर् नः । नः पाहि । पाहि विश्वतः । विश्वत इति विश्वतः ॥ सह रय्या । रय्या नि । नि वर्तस्व । वर्तस्वाग्ने । अग्ने पिन्वस्व । पिन्वस्व धारया । धारयेति धारया ॥ विश्वपिस्नया विश्वतः । विश्वपिस्नयेति विश्व – पिस्नया ।

```
विश्वतस्परि । परीति परि ॥ उद्गतमम् । उत्तमं वैरुण ।
उत्तममित्युत् – तमम् । वरुण पाशम् । पाशमस्मत् ।
अस्मदव । अवाधमम् । अधमं वै । 3 (50/53)
T.S.4.2.1.4 - Kramam
वि मद्ध्यमम् । मद्ध्यम७ श्रंथाय । श्रथायेति श्रथाय ॥ अथा वयम् ।
वयमादित्य । आदित्य व्रते । व्रते तवं । तवानागसः । अनागसो
अदितये । अदितये स्याम । स्यामेति स्याम ॥ आ त्वा ।
त्वाऽहार्.षम् । आहार्.षमन्तः । अन्तरभूः । अभूर् ध्रुवः ।
ध्रवस्तिष्ठ । तिष्ठाविचाचिलः । अविचाचिलिरित्यवि – चाचिलः ॥
विशस्त्वा । त्वा सर्वाः । सर्वा वाञ्छन्तु । वाञ्छन्त्वस्मिन्न् ।
अस्मिन् राष्ट्रम् । राष्ट्रमधि । अधि श्रय । श्रयेति श्रय ॥ अग्रे बृहन्न् ।
बृहनुषसाम् । उषसामूद्ध्वः । ऊद्ध्वी अस्थात् ।
अस्थान् निर्जिग्मिवान् । निर्जिग्मिवान् तमसः । निर्जिग्मिवानिति
निः – जग्मिवान् । तमसो ज्योतिषा । ज्योतिषा । आऽगात् ।
अगादित्यगात् ॥ अग्निर् भानुना । भानुना रुशता । रुशता स्वङ्गः ।
स्वङ्ग आ । स्वङ्ग इति सु – अङ्गः । आ जातः । जातो विश्वा ।
```

विश्वा सद्मानि । सद्मान्यप्राः । अप्रा इत्यप्राः ॥ सीद त्वम् । त्वम् मातुः । मातुरस्याः । अस्या उपस्थे । ४ (50/52) T.S.4.2.1.5 - Kramam उपस्थे विश्वानि । उपस्थ इत्युप – स्थे । विश्वान्यग्ने । अग्ने वयुनानि । वयुनानि विद्वान् । विद्वानिति विद्वान् ॥ मैनाम् । एनामर्चिषा । अर्चिषा मा । मा तपसा । तपसाऽभि । अभि शूशुचः । शूशुचोऽन्तः । अन्तरस्याम् । अस्याण् शुक्रज्योतिः । शुक्रज्योतिर् वि। शुक्रज्योतिरिति शुक्र – ज्योतिः। वि भाहि। भाहीति भाहि॥ अन्तरग्ने । अग्ने रुचा । रुचा त्वम् । त्वमुखायै । उखायै सदने । सदने स्वे । स्व इति स्वे ॥ तस्यास्त्वम् । त्व ए हरसा । हरसा तपन् । तपन् जातवेदः । जातवेदः शिवः । जातवेद इति जात – वेदः । शिवो भव । भवेति भव ॥ शिवो भूत्वा । भूत्वा मह्यम् । मह्यमग्ने । अग्नेऽथो । अथो सीद । अथो इत्यथो । सीद शिवः । शिवस्त्वम् । त्वमिति त्वम् ॥ शिवाः कृत्वा । कृत्वा दिशः । दिशः सर्वाः । सर्वाः स्वाम् । स्वां योनिम् । योनिमिह । इहा । आऽसदः । असद इत्यसदः ॥

ह ्सः शुचिषत् ()। शुचिषद् वसुः। शुचिषदिति शुचि – सत्। वसुरन्तरिक्षसत् । अन्तरिक्षसद्धोता । अन्तरिक्षसदित्यन्तरिक्ष-सत् । होता वेदिषत् । वेदिषदितिथिः । वेदिषदिति वेदि – सत् । अतिथिर् द्वरोणसत् । दुरोणसदिति दुरोण – सत् । नृषद् वरसत् । नृषदितिं नृ – सत् । वरसदृतसत् । वरसदितिं वर – सत् । ऋतसद् व्योमसत् । ऋतसदित्यृत – सत् । व्योमसदब्जाः । व्योमसदिति व्योम – सत् । अब्जा गोजाः । अब्जा इत्यप् – जाः । गोजा ऋतजाः । गोजा इति गो – जाः । ऋतजा अद्रिजाः । ऋतजा इत्यृत – जाः । अद्रिजा ऋतम् । अद्रिजा इत्यद्रि – जाः । ऋतम् बृहत् । बृहदितिं बृहत् ॥ 5 (66/81) (दिवमनु वि क्रंमस्व निर्भक्तः स यन् द्विष्मो विष्णो – र्द्धनेनाग्ने – ऽधम – मस्याः – श्रृंचिषथ् – षोडंश च) (A1) T.S.4.2.2.1 - Kramam दिवस्परि । परि प्रथमम् । प्रथमम् जज्ञे । जज्ञे अग्निः । अग्निरस्मत् । अस्मद् द्वितीयम् । द्वितीयम् परि । परि जातवेदाः । जातवेदा इति जात – वेदाः ॥ तृतीयमफ्सु । अफ्सु नृमणाः ।

अफ्सित्यप् – सु । नृमणा अजस्मम् । नृमणा इति नृ – मनाः । अजस्रमिन्धानः । इन्धान एनम् । एनम् जरते । जरते स्वाधीः । स्वाधीरिति स्व – धीः ॥ विद्या ते । ते अग्ने । अग्ने त्रेधा । त्रेधा त्रयाणि । त्रयाणि विद्य । विद्या ते । ते सद्य । सद्य विभृतम् । विभृतम् पुरुत्रा । विभृतमिति वि – भृतम् । पुरुत्रेति पुरु – त्रा ॥ विद्या ते । ते नाम । नाम परमम् । परमम् गुहा । गुहा यत् । यद् विद्म । विद्मा तम् । तमुथ्सम् । उथ्सं ँयतः । यतं आजगन्थं । आजगन्थेत्या–जगन्थं ॥ समुद्रे त्वा । त्वा नृमणाः । नृमणां अफ्सु । न्मणा इति नृ – मनाः । अफ्स्वन्तः । अफ्स्वत्यप् – सु । अन्तर् नृचक्षाः । नृचक्षा ईधे । नृचक्षा इति नृ – चक्षाः । ईधे दिवः । दिवो अग्ने । अग्न ऊधन्न् । ऊधन्नित्यूधन् ॥ तृतीयें त्वा । त्वा रजसि । 6 (50/56) T.S.4.2.2.2 - Kramam रजिस तस्थिवार्सम् । तस्थिवार्समृतस्य । ऋतस्य योनौ । योनौ महिषाः । महिषा अहिन्वन्न् । अहिन्वन्नित्यहिन्वन्न् ॥

अक्रन्ददग्निः । अग्निः स्तनयन् । स्तनयन्निव । इव द्यौः । द्यौः क्षामं । क्षामा रेरिहत् । रेरिहद् वीरुधः । वीरुधः समञ्जन्न् । समञ्जन्निति सम् – अञ्जन्न् ॥ सद्यो जज्ञानः । जज्ञानो वि । वि हि । हीम् । ईमिद्धः । इद्धो अख्यत् । अख्यदा । आ रोदसी । रोदसी भानुना । रोदसी इति रोदसी । भानुना भाति । भात्यन्तः । अन्तरित्यन्तः ॥ उशिक् पावकः । पावको अरितः । अरतिः सुमेधाः । सुमेधा मर्तेषु । सुमेधा इति सु – मेधाः । मर्तेष्विग्नः । अग्निरमृतः । अमृतो नि । नि धायि । धायीति धायि ॥ इयर्ति धूमम् । धूममरुषम् । अरुषं भरिभ्रत् । भरिभ्रदुत् । उच्छुक्रेणं । र् केण रोचिषा । रोचिषा द्याम् । द्यामिनक्षत् । इनक्षदितीनक्षत् ॥ विश्वस्य केतुः । केतुर् भुवनस्य । भुवनस्य गर्भः । गर्भ आ । आ रोदसी । 7 (50/52)

T.S.4.2.2.3 - Kramam

रोदसी अपृणात् । रोदसी इति रोदसी । अपृणाज् जायमानः ।
जायमान् इति जायमानः ॥ वीडुम् चित् । चिदद्रिम् । अद्रिमभिनत् ।

अभिनत् परायत्र् । परायन् जनाः । परायित्रिति परा – यत्र् ।

जना यत् । यदग्निम् । अग्निमयजन्त । अयजन्त पञ्च । पञ्चेति पञ्च ॥ श्रीणामुदारः । उदारो धरुणः । धरुणो रयीणाम् । रयीणाम् मनीषाणाम् । मनीषाणाम् प्रार्पणः । प्रार्पणः सोमगोपाः । प्रार्पण इति प्र – अर्पणः । सोमगोपा इति सोम – गोपाः ॥ वसोः सूनुः । स्नुः सहसः । सहसो अफ्सु । अफ्सु राजां । अफ्स्वत्यप् – सु । राजा वि । वि भाति । भात्यग्रे । अग्र उषसाम् । उषसामिधानः । इधान इतीधानः ॥ यस्ते । ते अद्य । अद्य कृणवत् । कृणवद् भद्रशोचे । भद्रशोचेऽपूपम् । भद्रशोच इति भद्र – शोचे । अपूपम् देव । देव घृतवन्तम् । घृतवन्तमग्ने । घृतवन्तमिति घृत – वन्तम् । अग्न इत्यंग्ने ॥ प्र तम् । तम् नय । नय प्रतराम् । प्रतरां वस्यः । प्रतरामिति प्र – तराम् । वस्यो अच्छं । अच्छाभि । अभि द्युम्नम् । द्युम्नम् देवभक्तम् । देवभक्तं यविष्ठ । देवभक्तमिति देव – भक्तम् । यविष्ठेति यविष्ठ । आ तम् । 8 (50/58) T.S.4.2.2.4 - Kramam तम् भज । भज सौश्रवसेषु । सौश्रवसेष्वग्ने । अग्न उक्थउंक्थे । उक्थउक्थ आ । उक्थउंक्थ इत्युक्थे – उक्थे । आ भंज ।

भज शस्यमाने । शस्यमान इति शस्यमाने ॥ प्रियः सूर्ये । सूर्ये प्रियः । प्रियो अग्ना । अग्ना भवाति । भवात्युत् । उज् जातेन । जातेन भिनदत् । भिनददुत् । उज् जनित्वैः । जनित्वैरिति जनित्वैः ॥ त्वामग्ने । अग्ने यजमानाः । यजमाना अनु । अनु द्यून् । द्यून्. विश्वा । विश्वा वसूनि । वसूनि दिधरे । दिधरे वार्याणि । वार्याणीति वार्याणि ॥ त्वया सह । सह द्रविणम् । द्रविणमिच्छमानाः । इच्छमाना व्रजम् । व्रजम् गोमन्तम् । गोमन्तमुशिजः । गोमन्तमिति गो – मन्तम् । उशिजो वि । वि ववुः । ववुरिति ववुः ॥ दृशानो रुक्मः । रुक्म उर्व्या । उर्व्या वि । व्यद्यौत् । अद्यौद् दुर्मर्.षम् । दुर्मर्.षमायुः । दुर्मर्.षमिति दुः-मर्.षम् । आयुः श्रिये । श्रिये रुचानः । रुचान इति रुचानः ॥ अग्निरमृतः । अमृतो अभवत् । अभवद् वयोभिः । वयोभिर् यत् । वयोभिरितिवयः – भिः । यदेनम् । एनम् द्यौः । द्यौरजनयत् () । अजनयथ् सुरेताः । सुरेता इति सु – रेताः ॥ 9 (54/58) (तृतिये त्वा – गर्भ आ – यविष्ठाऽऽ – य – च्चत्वारि च) (A2)

T.S.4.2.3.1 - Kramam ा । अन्नपते ऽन्नस्य । अन्नपत इत्यन्न – पते । अन्नस्य नः । नो देहि । देह्यनमीवस्य । अनमीवस्य शुष्मिणः । शुष्मिण् इति शुष्मिणः ॥ प्र प्रदातारम् । प्रदातारम् तारिषः । प्रदातारमिति प्र – दातारम् । तारिष ऊर्जम् । ऊर्जम् नः । नो धेहि । धेहि द्विपदे । द्विपदे चतुष्पदे । द्विपद इति द्वि – पदे । चतुष्पद इति चतुः – पदे ॥ उदुं । उ त्वा । त्वा विश्वे । विश्वे देवाः । देवा अग्ने । अग्ने भरन्तु । भरन्तु चितिभिः । चितिभिरिति चिति – भिः ॥ स नः । नो भव । भव शिवतमः । शिवतमः सुप्रतीकः । शिवतम इति शिव – तमः । सुप्रतीको विभावसुः । सुप्रतीक इति सु – प्रतीकः । विभावसुरिति विभा-वसुः ॥ प्रेत् । इदंग्ने । अग्ने ज्योतिष्मान् । ज्योतिष्मान्. याहि । याहि शिवेभिः । शिवेभिरचिभिः । अर्चिभिस्त्वम् । अर्चिभिरित्यर्चि – भिः । त्वमिति त्वम् ॥ बृहद्भिर् भानुभिः । बृहद्भिरितिं बृहत् – भिः । भानुभिर् भासन्न् । भानुभिरितिंभानु – भिः । भासन् मा । मा हिं्सीः । हिं्सीस्तनुवा । तनुवा प्रजाः ।

www.vedavms.in

प्रजा इति प्र – जाः ॥ समिधाऽग्निम् । समिधेति सम् – इधा । अग्निम् दुवस्यत । दुवस्यत घृतैः । घृतैर् बोधयत । बोधयतातिथिम् । अतिथिमित्यतिथिम् ॥ आ ऽस्मिन्न् ॥ 10 (50/59)

T.S.4.2.3.2 - Kramam

अस्मिन्न्. हव्या । हव्या जुहोतन । जुहोतनेति जुहोतन ॥ प्रप्रायम् । प्रप्रेति प्र – प्र । अयमग्निः । अग्निर् भरतस्य । भरतस्य राणवे । शृण्वे वि । वि यत् । यथ् सूर्यः । सूर्यो न । न रोचते । रोचते बृहत् । बृहद् भाः । भा इति भाः ॥ अभि यः । यः पूरुम् । पूरुम् पृतनासु । पृतनास् तस्थौ । तस्थौ दीदाय । दीदाय दैव्यः । दैव्यो अतिथिः । अतिथिः शिवः । शिवो नः । न इति नः ॥ आपो देवीः । देवीः प्रति । प्रति गृह्णीत । गृह्णीत भस्म । भस्मैतत् । एतथ् स्योने । स्योने कृणुद्ध्वम् । कृणुद्ध्व 🗹 सुरभौ । सुरभावु । उ लोके । लोक इति लोके ॥ तस्मै नमन्ताम् । नमन्ताम् जनयः । जनयः सुपत्नीः । सुपत्नीर् माता । सुपत्नीरिति सु – पत्नीः । मातेव । इव पुत्रम् । पुत्रम् बिभृत । बिभृता सु । स्वेनम् । एनमित्येनम् ॥ अपस्वग्ने । अफ्स्वत्यप् – सु । अग्ने सिधः । सिधष्टवं । तव सः । 11 (50/53)

T.S.4.2.3.3 - Kramam सौषधीः । ओषधीरनु । अनु रुद्ध्यसे । रुद्ध्यस इति रुद्ध्यसे ॥ गर्भे सन्न्। सन् जायसे। जायसे पुनः। पुनरिति पुनः॥ गर्भो असि । अस्योषधीनाम् । ओषधीनाम् गर्भः । गर्भो वनस्पतीनाम् । वनस्पतीनामिति वनस्पतीनाम् ॥ गर्भो विश्वस्य । विश्वस्य भूतस्य । भूतस्याग्ने । अग्ने गर्भः । गर्भो अपाम् । अपामसि । असीत्यसि ॥ प्रसद्य भस्मना । प्रसद्येति प्र – सद्य । भस्मना योनिम् । योनिमपः । अपश्च । च पृथिवीम् । पृथिवीमग्ने । अग्न इत्यग्ने ॥ सर्स्रज्य मातृभिः । सर्सृज्येति सम् – सृज्यं । मातृभिस्त्वम् । मातृभिरिति मातृ – भिः । त्वम् ज्योतिष्मान् । ज्योतिष्मान् पुनः । पुनरा । आऽसंदः । असद इत्यंसदः ॥ पुनरासद्यं । आसद्य सदनम् । आसद्येत्या – सद्य । सदनमपः । अपश्च । च पृथिवीम् । पृथिवीमग्ने । अग्न इत्यंग्ने ॥ शेषं मातुः । मातुर् यथा । यथोपस्थं । उपस्थेऽन्तः । उपस्थ इत्युप – स्थे । अन्तरस्याम् । अस्या ् शिवतमः । शिवतम इति शिव – तमः ॥ पुनरूर्जा । ऊर्जा नि । 12 (50/55)

T.S.4.2.3.4 - Kramam नि वर्तस्व । वर्तस्व पुनः । पुनरग्ने । अग्न इषा । इषाऽऽयुषा । आयुषेत्यायुषा ॥ पुनर् नः । नः पाहि । पाहि विश्वतः । विश्वत इति विश्वतः ॥ सह रय्या । रय्या नि । नि वर्तस्व । वर्तस्वाग्ने । अग्ने पिन्वस्व । पिन्वस्व धारया । धारयेति धारया ॥ विश्वपिस्नया विश्वतः । विश्विफ्स्नियेति विश्व-फ्स्निया । विश्वतस्परि । परीति परि ॥ पुनस्त्वा । त्वा ऽऽदित्याः । आदित्या रुद्राः । रुद्रा वसंवः । वसंवः सम् । समिन्धताम् । इन्धताम् पुनः । पुनर् ब्रह्माणः । ब्रह्माणो वसुनीथ । वसुनीथ यज्ञैः । वसुनीथेति वसु – नीथ । यज्ञैरिति यज्ञैः ॥ घृतेन त्वम् । त्वम् तनुवः । तनुवो वर्द्धयस्व । वर्द्धयस्व सत्याः । सत्याः सन्तु । सन्तु यजमानस्य । यजमानस्य कामाः । कामा इति कामाः ॥ बोधां नः । नो अस्य । अस्य वचसः । वचसो यविष्ठ । यविष्ठ मर्हिष्ठस्य । मर्हिष्ठस्य प्रभृतस्य । प्रभृतस्य स्वधावः । प्रभृतस्येति प्र – भृतस्य । स्वधाव इति स्वधा – वः ॥ पीयति त्वः । त्वो अनु () । अनु त्वः । त्वो गृणाति ।

गृणाति वन्दारुः । वन्दारुस्ते । ते तनुवम् । तनुवं वन्दे । वन्दे अग्ने । अग्न इत्यंग्ने ॥ स बोधि । बोधि सूरिः । सूरिर् मघवा । मघवा वसुदावा । मघवेति मघ – वा । वसुदावा वसुपतिः । वसुदावेति वसु – दावा । वसुपतिरिति वसु-पतिः ॥ युयोध्यस्मत् । अस्मद् द्वेषा ्ंसि । द्वेषा ्सीति द्वेषा ्ंसि ॥ 13 (66/71) (आ – तवो – र्जाऽ – नु – षोडश च) (८३) T.S.4.2.4.1 - Kramam अपेत । इत वि । वीत । इत वि । वि च । च सर्पत । सर्पतातः । अतो ये । येऽत्रं । अत्र स्थ । स्थ पुराणाः । पुराणा ये । ये च । च नूतनाः । नूतना इति नूतनाः ॥ अदादिदम् । इदं यमः । यमोऽवसानम् । अवसानम् पृथिव्याः । अवसानमित्यव – सानम् । पृथिव्या अक्रन्नं । अक्रन्निमम् । इमम् पितरः । पितरो लोकम् । लोकमस्मै । अस्मा इत्यस्मै ॥ अग्नेर् भस्म । भस्मासि । अस्यग्नेः । अग्नेः पुरीषम् । पुरीषमसि । असि सम्(२)ज्ञानम् । सम्(2)ज्ञानमसि । सम्(2)ज्ञानमिति सम् – ज्ञानम् । असि कामधरणम् । कामधरणम् मयि ।

```
कामधरणमिति काम – धरणम् । मयि ते । ते कामधरणम् ।
कामधरणम् भूयात् । कामधरणमिति काम – धरणम् ।
भूयादिति भूयात् ॥ सं ँयाः । या वः । वः प्रियाः । प्रियास्तनुवः ।
तनुवः सम् । सम् प्रिया । प्रिया हृदयानि । हृदयानि वः ।
व इति वः ॥ आत्मा वः । वो अस्तु । अस्तु सम्प्रियः । 14 (50/54)
T.S.4.2.4.2 - Kramam
सम्प्रियः सम्प्रियाः । सम्प्रिय इति सम् – प्रियः । सम्प्रियास्तनुवः ।
सम्प्रिया इति सम् – प्रियाः । तनुवो मम । ममेति मम ॥
अयर् सः । सो अग्निः । अग्निर् यस्मिन्न् । यस्मिन्थ् सोमम् ।
सोममिन्द्रः । इन्द्रः सुतम् । सुतम् दधे । दधे जठरे ।
जठरें वावशानः । वावशान इति वावशानः ॥ सहस्रियं वाजम् ।
वाजमत्यम् । अत्यम् न । न सप्तिम् । सप्तिङ् ससवान् । ससवान्थ्
सन्न्। ससवानिति स-सवान्। सन्थ् स्तूयसे। स्तूयसे जातवेदः।
जातवेद इति जात – वेदः । अग्ने दिवः । दिवो अर्णम् ।
अर्णमच्छं । अच्छां जिगासि । जिगास्यच्छं । अच्छां देवान् ।
देवा 🤟 ऊचिषे । ऊचिषे धिष्णियाः । धिष्णिया ये । य इति ये ॥
```

याः परस्तात् । परस्ताद् रोचने । रोचने सूर्यस्य । सूर्यस्य याः ।
याश्च । चावस्तात् । अवस्तादुपतिष्ठन्ते । उपतिष्ठन्त आपः ।

उपतिष्ठन्त इत्युप – तिष्ठन्ते । आप इत्यापः ॥ अग्ने यत् । यत् ते ।

ते दिवि । दिवि वर्चः । वर्चः पृथिव्याम् । पृथिव्यां यत् ।

यदोषधीषु । ओषधीष्वपस् । 15 (50/54)

T.S.4.2.4.3 - Kramam

अफ्सु वा । अफ्स्वित्यप् – सु । वा यजत्र । यजत्रेति यजत्र ॥ येनान्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमुरु । उर्वाततन्थं । आततन्थं त्वेषः । आततन्थेत्या – ततन्थं । त्वेषः सः । स भानुः । भानुरर्णवः । अर्णवो नृचक्षाः । नृचक्षा इति नृ – चक्षाः ॥ पुरीष्यासो अग्नयः । अग्नयः प्रावणेभिः । प्रावणेभिः सजोषसः । प्रावणेभिरिति प्र – वनेभिः । सजोषस इति स – जोषसः ॥ जुषन्ता 🗸 हव्यम् । हव्यमाहुतम् । आहुतमनमीवाः । आहुतमित्या – हुतम् । अनमीवा इषः । इषो महीः । महीरिति महीः ॥ इडामग्ने । अग्ने पुरुद्धसम् । पुरुद्र एस एं सनिम् । पुरुद्र एसितिं पुरु – द्र एसम् । सनिम् गोः । गोः शश्वतमम् । शश्वतम⊎् हवमानाय ।

राश्वत्तममिति राश्वत् – तमम् । हवमानाय साध । साधेति साध ॥ स्यान् नः । नः सूनुः । सूनुस्तनयः । तनयो विजावा । विजावाऽग्ने । विजावेति वि – जावा । अग्ने सा । सा ते । ते सुमतिः । सुमतिर् भूतु । सुमतिरिति सु – मतिः । भूत्वस्मे । अस्मे इत्यस्मे ॥ अयम् ते । ते योनिः । योनिर्. ऋत्वियः । ऋत्वियो यतः । यतो जातः । जातो अरोचथाः । अरोचथा इत्यरोचथाः ॥ तम जानन्न् । जानन्नग्ने । 16 (50/58) T.S.4.2.4.4 - Kramam अग्न आ। आ रोह। रोहाथ। अथां नः। नो वर्द्धय। वर्द्धया रियम् । रियमिति रियम् ॥ चिदिस । असि तया । तया देवतया । देवतया ऽङ्गिरस्वत् । अङ्गिरस्वद् ध्रुवा । ध्रुवा सीद । सीद परिचित् । परिचिदंसि । परिचिदिति परि – चित् । असि तया ।

तया देवतया । देवतया ऽङ्गिरस्वत् । अङ्गिरस्वद् ध्रुवा । ध्रुवा सींद । सीद लोकम् । लोकम् पृंण । पृण छिद्रम् । छिद्रम् पृंण । पृणाथों । अथों सीद । अथों इत्यथों । सीद शिवा । शिवा त्वम् । त्वमिति त्वम् ॥ इन्द्राग्नी त्वा । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । त्वा बृहस्पतिः । बृहस्पतिरस्मिन्न् । अस्मिन्. योनौ । योनावसीषदन्न् । असीषदन्नित्यसीषदन्न् ॥ ता अस्य । अस्य सूददोहसः । सूददोहसः सोमम् । सूददोहस इति सूदं – दोहसः । सोमं श्रीणन्ति । श्रीणन्ति पृञ्जनयः । पृञ्जनय इति पृञ्जनयः ॥ जन्मन् देवानाम् । देवानां विशः । विशस्त्रिषु । त्रिष्वा । आ रोचने । रोचने दिवः । दिवः इति दिवः ॥ 17 (48/52) (अस्त्वो – षधीषु – जान – न्नष्टाचत्वारिङ्शच्च) (८४) T.S.4.2.5.1 - Kramam समितम् । इतर् सम् । सम् कल्पेथाम् । कल्पेथार् सम्प्रियौ । सिम्प्रियौ रोचिष्ण् । सिम्प्रियाविति सम् – प्रियौ । रोचिष्णू सुमनस्यमानौ । रोचिष्णू इति रोचिष्णू । सुमनस्यमानाविति सु – मनस्यमानौ ॥ इषमूर्जम् । ऊर्जमभि । अभि सम्वसानौ । सम्वसानौ सम्। सम्वसानाविति सम् – वसानौ। सं वाम्। वाम् मनार्सि । मनार्सि सम् । सं वता । व्रता सम् । समु । उ चित्तानि । चित्तान्या । आऽकरम् । अकरमित्यंकरम् ॥

अग्ने पुरीष्य । पुरीष्याधिपाः । अधिपा भव । अधिपा इत्यंधि-पाः । भवा त्वम् । त्वम् नः । न इति नः ॥ इषमूर्जम् । ऊर्जं यजमानाय । यजमानाय धेहि । धेहीति धेहि ॥ पुरीष्यस्त्वम् । त्वमंग्ने । अग्ने रियमान् । रियमान् पुष्टिमान् । रियमानिति रियमान् । पुष्टिमा र् असि । पुष्टिमानिति पुष्टि – मान् । असीत्यंसि ॥ शिवाः कृत्वा । कृत्वा दिशः । दिशः सर्वाः । सर्वाः स्वाम् । स्वां ँयोनिम् । योनिमिह । इहा । आऽसदः । असद इत्यसदः ॥ भवतम् नः । नः समनसौ । समनसौ समोकसौ। समनसाविति स – मनसौ। समोकसावरेपसौं । समोकसाविति सम् – ओकसौ । 18 (50/58) **T.S.4.2.5.2 - Kramam** अरेपसावित्यरेपसौ ॥ मा यज्ञम् । यज्ञ ए हि एसिष्टम् । हि एसिष्टम् मा । मा यज्ञपतिम् । यज्ञपतिम् जातवेदसौ । यज्ञपतिमिति यज्ञ – पतिम् । जातवेदसौ शिवौ । जातवेदसाविति जात – वेदसौ । शिवौ भवतम् । भवतमद्य । अद्य नः । न इति नः ॥ मातेव । इव पुत्रम् । पुत्रम् पृथिवी । पृथिवी पुरीष्यम् । पुरीष्यमग्निम् । अग्नि स्वे । स्वे योनौ । योनावभाः । अभारुखा । उखेत्युखा ॥ तां विश्वैः । विश्वैर् देवैः ।

देवैर्. ऋतुभिः । ऋतुभिः सम्विदानः । ऋतुभिरित्यृतु – भिः । सम्विदानः प्रजापतिः । सम्विदान इति सम् – विदानः । प्रजापतिर् विश्वकर्मा । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । विश्वकर्मा वि । विश्वकर्मेति विश्व – कर्मा । वि मुञ्चतु । मुञ्चित्विति मुञ्चतु ॥ यदस्य । अस्य पारे । पारे रजसः । रजसः शुक्रम् । शुक्रम् ज्योतिः । ज्योतिरजायत । अजायतेत्यजायत ॥ तम् नः । नः पर्.षत् । पर्.षदति । अति द्विषः । द्विषोऽग्ने । अग्ने वैश्वानर । वैश्वानर स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥ नमः स् । स् ते । ते निर्.ऋते । निर्.ऋते विश्वरूपे । निर्.ऋत इति निः – ऋते । विश्वरूपेऽयस्मयम् । विश्वरूप इति विश्व – रूपे। 19 (50/58) T.S.4.2.5.3 - Kramam

अयस्मयं वि । वि चृत । चृता बन्धम् । बन्धमेतम् । एतिमत्येतम् ॥
यमेन त्वम् । त्वं यम्या । यम्या सम्विदाना । सम्विदानोत्तमम् ।
सम्विदानेति सम् – विदाना । उत्तमम् नाकम् ।
उत्तमित्युत् – तमम् । नाकमिध । अधि रोहय । रोहयेमम् ।
इमितीमम् ॥ यत् ते । ते देवी । देवी निर्ऋतिः ।

```
निर्.ऋतिराबबन्धं । निर्.ऋतिरिति निः – ऋतिः । आबबन्धं दामं ।
आबबन्धेत्या – बबन्धं । दामं ग्रीवास्तुं । ग्रीवास्वविचर्त्यम् ।
अविचर्त्यमित्यवि–चर्त्यम् ॥ इदम् ते । ते तत् । तद् वि । विष्यामि ।
स्याम्यायुषः । आयुषो न । न मद्ध्यात् । मद्ध्यादथं । अथा जीवः ।
जीवः पितुम् । पितुमब्दि । अद्धि प्रमुक्तः । प्रमुक्त इति प्र – मुक्तः ॥
यस्यास्ते । ते अस्याः । अस्याः क्रूरे । क्रूर आसन् । आसन्
जुहोमि । जुहोम्येषाम् । एषाम् बन्धानाम् । बन्धानामवसर्जनाय ।
अवसर्जनायेत्यव – सर्जनाय ॥ भूमिरिति । इति त्वा ।
त्वा जनाः । जनाविदुः । विदुर् निर्.ऋतिः ।
निर्.ऋतिरिति निः – ऋतिः । 20 (50/54)
T.S.4.2.5.4 - Kramam
इति त्वा । त्वाऽहम् । अहम् परि । परि वेद । वेद विश्वतः ।
विश्वत इति विश्वतः ॥ असुन्वन्तमयजमानम् । अयजमानमिच्छ ।
इच्छ स्तेनस्य । स्तेनस्येत्याम् । इत्याम् तस्करस्य । तस्करस्यानु ।
अन्वेषि । एषीत्येषि ॥ अन्यमस्मत् । अस्मदिच्छ । इच्छ सा ।
```

सा तें। त इत्या। इत्या नमः। नमों देवि। देवि निर्.ऋते। निर्.ऋते तुभ्यम् । निर्.ऋत इति निः – ऋते । तुभ्यमस्तु । अस्त्वियस्तु ॥ देवीमहम् । अहम् निर्.ऋतिम् । निर्.ऋतिं वन्दमानः । निर्.ऋतिमिति निः – ऋतिम् । वन्दमानः पिता । पितेव । इव पुत्रम् । पुत्रम् दसये । दसये वचोभिः । वचोभिरिति वचः – भिः ॥ विश्वस्य या । या जायमानस्य । जायमानस्य वेद । वेद शिरंश्शिरः । शिरिश्शरः प्रति । शिरिश्शर इति शिरः – शिरः । प्रति सूरी । सूरी वि । वि चष्टे । चष्ट इति चष्टे ॥ निवेशनः सङ्गमनः । निवेशन इति नि – वेशनः । सङ्गमनो वसूनाम् । सङ्गमन इति सम् – गमनः । वसूनां विश्वा । विश्वा रूपा । रूपाऽभि । अभि चष्टे । चष्टे शचीभिः । 21 (50/55)

T.S.4.2.5.5 - Kramam

श्चीभिरिति शिच – भिः ॥ देव इव । इव सिवता । सिवता सित्यधर्मा । सत्यधर्मेन्द्रः । सत्यधर्मेति सत्य – धर्मा । इन्द्रो न । न तस्थौ । तस्थौ समरे । समरे पथीनाम् । समर इति सम् – अरे । पथीनामिति पथीनाम् ॥ सं वरत्राः । वरत्रा दधातन । दधातन निः ।

निराहावान् । आहावान् कृणोतन । आहावानित्या – हावान् । कृणोतनेति कृणोतन ॥ सिञ्चामहा अवटम् । अवटमुद्रिणम् । उद्रिणं ्वयम् । वयं विश्वा । विश्वाऽहा । अहाऽदस्तम् । अदस्तमक्षितम् । अक्षितमित्यक्षितम् ॥ निष्कृताहावमवटम् । निष्कृताहावमिति निष्कृत – आहावम् । अवटर् सुवरत्रम् । सुवरत्रर् सुषेचनम् । सुवरत्रमिति सु - वरत्रम् । सुषेचनमिति सु - सेचनम् । उद्गिणं एं सिञ्चे । सिञ्चे अक्षितम् । अक्षितमित्यक्षितम् ॥ सीरा युञ्जन्ति । युञ्जन्ति कवयः । कवयो युगा । युगा वि । वि तन्वते । तन्वते पृथंक् । पृथगिति पृथंक् ॥ धीरा देवेषु । देवेषु सुम्नया । सुम्नयेति सुम्नया ॥ युनक्त सीरा । सीरा वि । वि युगा । युगा तनोत । तनोत कृते । कृते योनौ । योनौ वपत । वपतेह । इह बीजम्। 22 (50/55) T.S.4.2.5.6 - Kramam बीजिमिति बीजिम् ॥ गिरा च । च श्रुष्टिः । श्रुष्टिः सभराः । सभरा असंत् । सभरा इति स – भराः । असन् नः । नो नेदीयः । नेदीय इत् । इथ् सृण्या । सृण्या पक्वम् । पक्वमा । आऽयत् ।

अयदित्ययत् ॥ लाङ्गलम् पवीरवम् । पवीरवर् सुशेवम् । सुशेव एं सुमतिथ्सरः । सुशेवमिति सु – शेवम् । सुमतिथ्सर्विति सुमतिथ् – सरु ॥ उदित् । इत् कृषति । कृषति गाम् । गामविम् । अविम् प्रफर्व्यम् । प्रफर्व्यम् च । प्रफर्व्यमिति प्र – फर्व्यम् । च पीवरीम् । पीवरीमिति पीवरीम् ॥ प्रस्थावद् रथवाहनम् । प्रस्थावदिति प्रस्थ-वत् । रथवाहनमिति रथ-वाहनम् ॥ शुनम् नः । नः फालाः । फाला वि । वि तुदन्तु । तुदन्तु भूमिम् । भूमिं रानम् । शुनम् कीनाशाः । कीनाशां अभि । अभि यन्तु । यन्तु वाहान् । वाहानितिं वाहान् ॥ शुनम् पर्जन्यः । पर्जन्यो मधुना । मधुना पयोभिः । पयोभिः शुनासीरा । पयोभिरिति पयः – भिः । शुनासीरा शुनम् । शुनमस्मासु । अस्मासु धत्तम् । धत्तमिति धत्तम् ॥ कामम् कामदुघे । कामदुघे धुक्ष्व । कामदुघ इति काम – दुघे । धुक्ष्व मित्रायं () । मित्राय वरुणाय । वरुणाय च । चेति च ॥ इन्द्रायाग्नये । अग्नये पूष्णे । पूष्ण ओषधीभ्यः । ओषधीभ्यः प्रजाभ्यः । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः ।

प्रजाभ्य इति प्र – जाभ्यः ॥ घृतेन सीता । सीता मधुना । मधुना । । । । समका । समका विश्वैः । समकेति सम् – अक्ता । विश्वैर् देवैः । देवैरनुमता । अनुमता मरुद्धिः । अनुमतेत्यनु – मता । मरुद्धिरिति मरुत् – भिः ॥ ऊर्जस्वती पयसा । पयसा पिन्वमाना । पिन्वमानाऽस्मान् । अस्मान्थ् सीते । सीते पयसा । पयसा उभ्याववृथ्स्व । अभ्याववृथ्स्वेत्यभि – आववृथ्स्व ॥ 23 (72/81) (समोकसौ – विश्वरूपे – विदुर्निर्ऋति – रभि चष्ट – इह – मित्राय – द्वाविज्ञातिश्च) (A5) T.S.4.2.6.1 - Kramam या जाताः । जाता ओषधयः । ओषधयो देवेभ्यः । देवेभ्यं स्त्रियुगम् । त्रियुगम् पुरा । त्रियुगमिति त्रि – युगम् । पुरेति पुरा ॥ मन्दामि बभ्रणाम् । बभ्रणामहम् । अहु र रातम् । रातम् धामानि । धामानि सप्त । सप्त च । चेति च ॥ शतं ँवः । वो अम्ब । अम्ब धामानि । धामानि सहस्रम् । सहस्रमुत । उत वः । वो रुहः । रुह् इति रुहः ॥ अथा शतक्रत्वः । शतक्रत्वो यूयम् । शतक्रत्व इति शत – क्रत्वः ।

यूयमिमम् । इमम् मे । मे अगदम् । अगदम् कृत । कृतेति कृत ॥ पुष्पावतीः प्रसूवतीः । पु<mark>ष्वा</mark>वतीरिति पुष्प – वतीः । प्रस्वतीः फलिनीः । प्रस्वतीरिति प्र – स्वतीः । फलिनीरफलाः । अफला उत । उतेत्युत ॥ अश्वा इव । इव सजित्वरीः । सजित्वरीर् वीरुधः । सजित्वरीरिति स – जित्वरीः । वीरुधः पारयिष्णवः । पारियष्णव इति पारियष्णवः ॥ ओषधीरिति । इति मातरः । मातरस्तत् । तद् वः । वो देवीः । देवीरुप । उप ब्रुवे । ब्रुव इति ब्रुवे ॥ रपार्ंसि विघ्नतीः । विघ्नतीरित । विघ्नतीरिति वि – घनतीः । इत रपः । रपश्चातयमानाः । 24 (50/56) T.S.4.2.6.2 - Kramam चातयमाना इति चातयमानाः ॥ अश्वत्थे वः । वो निषदनम् । निषदनम् पर्णे । निषदनमिति नि-सदनम् । पर्णे वः । वो वसतिः । वसितः कृता । कृतेति कृता ॥ गोभाज इत् । गोभाज इति गो – भाजः । इत् किल । किलासथ । असथ यत् । यथ् सनवथ । सनवथ पूरुषम् । पूरुषमिति पूरुषम् ॥ यदहम् । अहं वाजयन्न् । वाजयन्निमाः । इमा ओषधीः । ओषधीर्. हस्ते । हस्ते आदधे ।

आदध इत्या – दधे ॥ आत्मा यक्ष्मस्य । यक्ष्मस्य नश्यति । नञ्यति पुरा । पुरा जीवगृभः । जीवगृभो यथा । जीवगृभ इति जीव – गृभः । यथेति यथा ॥ यदोषधयः । ओषधयः सङ्गच्छन्ते । सङ्गच्छन्ते राजानः । सङ्गच्छन्त इति सम् – गच्छन्ते । राजानः समितौ । समिताविव । समिताविति सम् – इतौ । इवेतीव ॥ विप्रः सः । स उच्यते । उच्यते भिषक् । भिषग् रक्षोहा । रक्षोहाऽमीवचातनः । रक्षोहेति रक्षः – हा । अमीवचातन इत्यमीव – चातनः ॥ निष्कृतिर् नाम । निष्कृतिरिति निः – कृतिः । नाम वः । वो माता । माताऽथं । अथा यूयम् । यूय७ स्थं । स्थ सङ्कृतीः । सङ्कृतीरिति सम् – कृतीः ॥ सराः पतित्रणीः । पतत्रिणीः स्थन । 25 (50/57) **T.S.4.2.6.3 - Kramam** स्थन यत्। यदामयति। आमयति निः। निष्कृत। कृतेति कृत॥ अन्या वः । वो अन्याम् । अन्यामवतु । अवत्वन्या । अन्याऽन्यस्याः । अन्यस्या उपं । उपावत । अवतेत्यवत ॥ ताः सर्वाः । सर्वा ओषधयः । ओषधयः सम्विदानाः । सम्विदाना इदम् ।

सम्विदाना इति सम् – विदानाः । इदम् में । मे प्र । प्रावत । अवता वचः । वच इति वचः ॥ उच्छुष्माः । शुष्मा ओषधीनाम् । ओषधीनाम् गावः । गावो गोष्ठात् । गोष्ठादिव । गोष्ठादिति गो – स्थात् । इवेरते । ईरत इतीरते ॥ धन ुं सनिष्यन्तीनाम् । सनिष्यन्तीनामात्मानम् । आत्मानम् तव । तव पूरुष । पूरुषेति प्रुष ॥ अति विश्वाः । विश्वाः परिष्ठाः । परिष्ठाः स्तेनः । परिष्ठा इति परि – स्थाः । स्तेन इव । इव व्रजम् । व्रजमक्रमुः । अक्रमुरित्यक्रमुः ॥ ओषधयः प्र । प्राचुच्यवुः । अचुच्यवुर् यत् । यत् किम् । किञ्च । च तनुवाम् । तनुवा ए रपः । रप इति रपः ॥ यास्ते । 26 (50/53)

T.S.4.2.6.4 - Kramam

मद्ध्यमशीरिति मद्ध्यम – शीः । इवेतीव ॥ साकं यक्ष्म । यक्ष्म प्र। प्र पत। पत रथेनेन । रथेनेन किकिदीविना । किकिदीविनेति किकिदीविना ॥ साकं ँवातस्य । वातस्य ध्राज्या । ध्राज्या साकम् । साकम् नञ्य । नञ्य निहाकया । निहाकयेति नि – हाकया । अश्वावती ए सो मवतीम् । अश्वावतीमित्यश्च – वतीम् । सोमवतीमूर्जयन्तीम् । सोमवतीमिति सोम – वतीम् । ऊर्जयन्तीमुदोजसम् । उदोजसमित्युत् – ओजसम् ॥ आ विथ्सि । विथ्सि सर्वाः । सर्वा ओषधीः । ओषधीरस्मै । अस्मा अरिष्टतातये । अरिष्टतातय इत्यरिष्ट – तातये ॥ याः फलिनीः । फलिनीर् याः । या अफलाः । अफला अपुष्पाः । अपुष्पा याः । याश्च । च पुष्पिणीः । पुष्पिणीरिति पुष्पिणीः ॥ बृहस्पतिप्रसूतास्ताः । बृहस्पतिप्रसूता इति बृहस्पति – प्रसूताः । ता नः । नो मुञ्चन्तु । मुञ्चन्त्व एहंसः । अ एहंस इत्य एहंसः ॥ या ओषधयः । 27 (50/56)

T.S.4.2.6.5 - Kramam ओषधयः सोमराज्ञीः । सोमराज्ञीः प्रविष्टाः । सोमराज्ञीरिति सोम – राज्ञीः । प्रविष्टाः पृथिवीम् । प्रविष्टा इति प्र – विष्टाः । पृथिवीमनु । अन्वित्यनु ॥ तासाम् त्वम् । त्वमसि । अस्युत्तमा । उत्तमा प्र । उत्तमेत्युत्–तमा । प्र णः । नो जीवातवे । जीवातवे सुव । सुवेति सुव ॥ अवपतन्तीरवदन्न् । अवपतन्तीरित्यव – पतन्तीः । अवदन् दिवः । दिव ओषधयः । ओषधयः परि । परीति परि ॥ यम् जीवम् । जीवमञ्नवामहै । अञ्नवामहै न । न सः । स रिष्याति । रिष्याति पूरुषः । पूरुष इति पूरुषः ॥ याश्च । चेदम् । इदमुपशृण्वन्ति । उपशृण्वन्ति याः । उपशृण्वन्तीत्युप – शृण्वन्ति । याश्च । च दूरम् । दूरम् परागताः । परागता इति परा – गताः ॥ इह सङ्गत्य । सङ्गत्य ताः । सङ्गत्येति सम् – गत्य । ताः सर्वाः । सर्वा अस्मै । अस्मै सम् । सम् दत्त । दत्त भेषजम् । भेषजमिति भेषजम् ॥ मा वः । वो रिषत् । रिषत् खनिता । खनिता यस्मै । यस्मै च । चाहम् । अहम् खनामि । खनामि वः () । व इति वः । द्विपच्चतुष्पत् । द्विपदिति द्वि – पत् । चतुष्पदस्माकम् ।

चतुष्पदिति चतुः - पत् । अस्माक् सर्वम् । सर्वमस्तु ।
अस्त्वनातुरम् । अनातुरिमत्यना - तुरम् ॥ ओषधयः सम् । सं वदन्ते ।
वदन्ते सोमेन । सोमेन सह । सह राज्ञा । राज्ञेति राज्ञा ॥
यस्मै करोति । करोति ब्राह्मणः । ब्राह्मणस्तम् । त्र्रं राज्ञ्र ।
राजन् पारयामसि । पारयामसीति पारयामसि ॥ 28 (68/76)

राजन् पत्रिणी - या - अल्ह्सो याः - खनामि वो रष्टादश च) (त्र6)

T.S.4.2.7.1 - Kramam

मा नः । नो हिल्सीत् । हिल्सीज् जनिता । जनिता यः ।
यः पृथिव्याः । पृथिव्या यः । यो वा । वा दिवम् । दिवल् सत्यधर्मा ।
सत्यधर्मा जजान । सत्यधर्मेति सत्य – धर्मा । जजानेति जजान ॥
यश्च । चापः । अपश्चन्द्राः । चन्द्रा बृहतीः । बृहतीर् जजान ।
जजान कस्मे । कस्मै देवाय । देवाय हिवषा । हिवषा विधेम ।
विधेमेति विधेम ॥ अभ्यावर्तस्व पृथिवि ।
अभ्यावर्तस्वेत्यभि – आवर्तस्व । पृथिवि यज्ञेन । यज्ञेन पयसा ।
पयसा सह । सहेति सह ॥ वपाम् ते । ते अग्निः । अग्निरिषितः ।

इषितोऽव । अव सर्पतु । सर्पत्विति सर्पतु ॥ अग्ने यत् । यत् ते ।

ते शुक्रम् । शुक्रं यत् । यच् चन्द्रम् । चन्द्रम् यत् । यत् पूतम् ।

पूतं यत् । यद् यज्ञियम् । यज्ञियमिति यज्ञियम् ॥ तद् देवेभ्यः ।

देवेभ्यो भरामसि । भरामसीति भरामसि ॥ इषमूर्जम् । ऊर्जमहम् ।

अहमितः । इत आ । आ ददे । 29 (50/52)

T.S.4.2.7.2 - Kramam

्वद ऋतस्य । ऋतस्य धाम्नः । धाम्नो अमृतस्य । अमृतस्य योनेः । योनेरिति योनेः । आ नः । नो गोषु । गोषु विशतु । विशत्वा । औषधीषु । ओषधीषु जहामि । जहामि सेदिम् । सेदिमनिराम् । अनिराममीवाम् । अमीवामित्यमीवाम् ॥ अग्ने तव । तव श्रवः । श्रवो वयः । वयो महि । महि भ्राजन्ति । भ्राजन्त्यर्चयः । अर्चयो विभावसो । विभावसो इति विभा – वसो ॥ बृहद्भानो रावसा । बृहद्धानो इति बृहत् – भानो । शवसा वाजम् । वाजमुक्थ्यम् । उक्थ्यम् दर्धासि । दर्धासि दाशुषे । दाशुषे कवे । कव इति कवे ॥ इरज्यन्नग्ने । अग्ने प्रथयस्व । प्रथयस्व जन्तुभिः । जन्तुभिरस्मे । जन्तुभिरितिं जन्तु – भिः । अस्मे रायः । अस्मे इत्यस्मे ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 4.2)

गयो अमर्त्य । अमर्त्येत्यमर्त्य ॥ स दर्श्वातस्य । दर्श्वातस्य वपुषः । वपुषो वि । वि राजिस । राजिस पृणिक्षि । पृणिक्षि सानिसम् । सानिस् रियम् । रियमिति रियम् । ऊर्जो नपात् । नपाज् जातवेदः । जातवेदः सुशस्तिभिः । जातवेद इति जात – वेदः । सुशस्तिभिर् मन्दस्व । सुशस्तिभिरिति सुशस्ति – भिः । मन्दस्व धीतिभिः । 30 (50/55)

T.S.4.2.7.3 - Kramam

धीतिभिर् हितः । धीतिभिरिते धीति – भिः । हित इति हितः ॥
त्वे इषः । त्वे इति त्वे । इषः सम् । सम् दधः । दधुर् भूरिरेतसः ।
भूरिरेतसिश्चित्रोतयः । भूरिरेतस इति भूरि – रेतसः । चित्रोतयो

वामजाताः । चित्रोतय इति चित्र – ऊतयः । वामजाता इति

वाम – जाताः ॥ पावकवर्चाः शुक्रवर्चाः । पावकवर्चा इति

पावक – वर्चाः । शुक्रवर्चा अनूनवर्चाः । शुक्रवर्चा इति

शुक्र – वर्चाः । अनूनवर्चा उत् । अनूनवर्चा इत्यनून – वर्चाः ।

उदियर्.षि । इयर्.षि भानुना । भानुनेति भानुना ॥ पुत्रः पितरा ।

पितरा विचरन्न् । विचरन्नुपं । विचरन्निति वि – चरन्न् । उपाविस । अवस्युभे । उभे पृणिक्ष । उभे इत्युभे । पृणिक्ष रोदसी । रोदसी इति रोदसी ॥ ऋतावानम् महिषम् । ऋतावानमित्यृत – वानम् । महिषं विश्वचर्.षणिम् । विश्वचर्.षणिमग्निम् । विश्वचर्.षणिमिति विश्व-चर्.षणिम् । अग्निण् सुम्नायं । सुम्नायं दिधरे । दिधरे पुरः । पुरो जनाः । जना इति जनाः ॥ श्रुत्कर्ण ए सप्रथस्तमम् । श्रुत्कर्णमिति श्रुत् - कर्णम् । सप्रथस्तमम् त्वा । सप्रथस्तममिति सप्रथः – तमम् । त्वा गिरा । गिरा दैव्यम् । दैव्यम् मानुषा । मानुषा युगा । यगेति युगा ॥ निष्कर्तारमद्ध्वरस्य । निष्कर्तारमिति निः – कर्तारम् । अद्ध्वरस्य प्रचेतसम् । प्रचेतसम् क्षयन्तम् । प्रचेतसमिति प्र - चेतसम् । क्षयन्त ए राधसे । राधसे महे । मह इति महे ॥ रातिम् भृगूणाम् । भृगूणामुशिजम् । उशिजम् कविक्रतुम् । कविक्रतुम् पृणिक्षि । कविक्रतुमिति कवि – क्रतुम् । पृणक्षिं सानसिम् । सानसिज् रियम् । 31 (50/66)

T.S.4.2.7.4 - Kramam रियमिति रियम् ॥ चितः स्थ । स्थ परिचितः । परिचितं ऊद्रध्वचितः । परिचित इति परि – चितः । ऊद्रध्वचितः श्रयद्ध्वम् । ऊद्र्ध्वचित इत्यूद्र्ध्व – चितः । श्रयद्ध्वम् तया । तया देवतया । देवतया ऽङ्गिरस्वत् । अङ्गिरस्वद् ध्रुवाः । ध्रुवाः सीदत । सीदतेति सीदत ॥ आ प्यायस्व । प्यायस्व सम् । समेतु । एतु ते । ते विश्वतः । विश्वतः सोम । सोम वृष्णियम् । वृष्णियमिति वृष्णियम् । भवा वाजस्य । वाजस्य सङ्गथे । सङ्गथ इति सम्–गथे ॥ सम् ते । ते पया ्सि । पया एंसि सम् । समुं । उ यन्तु । यन्तु वाजाः । वाजाः सम् । सं वृष्णियानि । वृष्णियान्यभिमातिषाहः । अभिमातिषाह इत्यभिमाति – साहः ॥ आप्यायमानो अमृताय । आप्यायमान इत्या – प्यायमानः । अमृताय सोम । सोम दिवि । दिवि श्रवार्सि । श्रवा ७ स्युत्तमानि । उत्तमानि धिष्व । उत्तमानीत्युत् – तमानि । धिष्वेति धिष्व ॥ 32 (40/43) (आ – मन्दंस्व – सानसि – मेकान्न चंत्वारिङ्शच्चं) (४७)

T.S.4.2.8.1 - Kramam अभ्यस्थात् । अस्थाद् विश्वाः । विश्वाः पृतनाः । पृतना अरातीः । अरातीस्तत् । तदग्निः । अग्निराह । आह तत् । तदु । उ सोमः । सोम आह । आहेत्याह ॥ बृहस्पतिः सविता । सविता तत् । तन् मे । म आह । आह पूषा । पूषा मा । माऽधात् । अधाथ् सुकृतस्य । सुकृतस्य लोके । सुकृतस्येति सु – कृतस्य । लोक इति लोके ॥ यदक्रन्दः । अक्रन्दः प्रथमम् । प्रथमम् जायमानः । जायमान उद्यन्न् । उद्यन्थ् समुद्रात् । उद्यन्नित्युत् – यन्न् । समुद्रादुत । उत वा । वा पुरीषात् । पुरीषादिति पुरीषात् ॥ इयेनस्य पक्षा । पक्षा हरिणस्य । हरिणस्य बाहू । बाहू उपस्तुतम् । बाहू इति बाहू । उपस्तुतम् जनिम । उपस्तुतमित्युपं – स्तुतम् । जिनम तत् । तत् तें । ते अर्वन्न् । अर्वन्नित्यर्वन्न् ॥ अपाम् पृष्ठम् । पष्टमसि । असि योनिः । योनिरग्नेः । अग्नेः समुद्रम् । समुद्रमभितः । अभितः पिन्वमानम् । पिन्वमानमिति पिन्वमानम् ॥ वर्द्धमानम् महः । मह आ । 33 (50/54)

T.S.4.2.8.2 - Kramam आ च । च पुष्करम् । पुष्करम् दिवः । दिवो मात्रया । मात्रया वरिणा । वरिणा प्रथस्व । प्रथस्वेति प्रथस्व ॥ ब्रह्म जज्ञानम् । जज्ञानम् प्रथमम् । प्रथमम् पुरस्तात् । पुरस्ताद् वि । वि सीमतः । सीमतः सुरुचः । सुरुचो वेनः । सुरुच इति सु – रुचः । वेन आवः । आव इत्यावः ॥ स बुद्ध्नियाः । बुद्ध्निया उपमाः । उपमा अस्य । उपमा इत्युप – माः । अस्य विष्ठाः । विष्ठाः सतः । विष्ठा इति वि – स्थाः । सतश्च । च योनिम् । योनिमसतः । असंतश्च । च विवः । विव इति विवः ॥ हिरण्यगर्भः सम् । हिरण्यगर्भ इति हिरण्य – गर्भः । समवर्तत । अवर्तताग्रे । अग्रे भूतस्य । भूतस्य जातः । जातः पतिः । पतिरेकः । एक आसीत्। आसीदित्यांसीत्॥ स दांधार। दाधार पृथिवीम्। पृथिवीम् द्याम् । द्यामुत । उतेमाम् । इमाम् कस्मै । कस्मै देवाय । देवाय हविषा । हविषा विधेम ॥ विधेमेति विधेम ॥ द्रफ्सश्चस्कन्द । चस्कन्द पृथिवीम् । पृथिवीमनु । अनु द्याम् । 34 (50/54)

T.S.4.2.8.3 - Kramam द्यामिमम् । इमम् च । च योनिम् । योनिमनु । अनु यः । यश्च । च पूर्वः । पूर्व इति पूर्वः ॥ तृतीयं योनिम् । योनिमनु । अनु सञ्चरन्तम् । सञ्चरन्तम् द्रफ्सम् । सञ्चरन्तमिति सम् – चरन्तम् । द्रफ्सम् जुहोमि । जुहोम्यनु । अनु सप्त । सप्त होत्राः । होत्रा इति होत्राः ॥ नमो अस्तु । अस्तु सर्पेभ्यः । सर्पेभ्यो ये । ये के । के च । च पृथिवीम् । पृथिवीमनु । अन्वित्यनु ॥ ये अन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे ये । ये दिवि । दिवि तेभ्यः । तेभ्यः सर्पेभ्यः । सर्पेभो नमः । नम इति नमः ॥ येऽदः । अदो रोचने । रोचने दिवः । दिवो ये। ये वा। वा सूर्यस्य। सूर्यस्य रिमषु। रिमष्वित रिमषु ॥ येषांमफ्सु । अफ्सु सदः । अफ्स्वत्यप् – सू । सदः कृतम् । कृतम् तेभ्यः । तेभ्यः सर्पेभ्यः । सर्पेभ्यो नमः । नम इति नमः ॥ या इषवः । इषवो यातुधानानाम् । यातुधानानां ये । यातुधानानामिति यातु – धानानाम् ()। ये वा । वा वनस्पतीन् । वनस्पती ७्रमु । अन्वित्यमु ॥ ये वा । वाऽवटेषु । अवटेषु शेरते ।

शेरते तेभ्यः । तेभ्यः सर्पेभ्यः । सर्पेभ्यो नमः । नम इति नमः ॥ 35 (61/64) (महो – ऽनु – यातुधानाना – मेकादश च) (४८) T.S.4.2.9.1 - Kramam धुवाऽसि । असि धरुणा । धरुणा ऽस्तृता । अस्तृता विश्वकर्मणा । विश्वकर्मणा सुकृता । विश्वकर्मणेति विश्व – कर्मणा । सुकृतेति सु – कृता ॥ मा त्वा । त्वा समुद्रः । समुद्र उत् । उद् वधीत् । वधीन् मा । मा सुंपर्णः । सुपर्णो ऽव्यंथमाना । सुपर्ण इति स् - पर्णः । अव्यथमाना पृथिवीम् । पृथिवीम् दृर्ह । दृ एहे ति दृ एह ॥ प्रजापतिस्त्वा । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । त्वा सादयतु । सादयतु पृथिव्याः । पृथिव्याः पृष्ठे । पृष्ठे व्यचस्वतीम् । व्यचस्वतीम् प्रथस्वतीम् । प्रथस्वतीम् प्रथः । प्रथोऽसि । असि पृथिवी । पृथिव्यंसि । असि भूः । भूरसि । असि भूमिः । भूमिरसि । अस्यदितिः । अदितिरसि । असि विश्वधायाः । विश्वधाया विश्वस्य । विश्वधाया इति विश्व – धायाः । विश्वस्य भुवनस्य । भुवनस्य धर्त्री । धर्त्री पृथिवीम् । पृथिवीं यच्छ । यच्छ पृथिवीम् । पृथिवीम् दूर्ण्ह ।

दृ एह पृथिवीम् । पृथिवीम् मा । मा हि एसीः । हि एसीर् विश्वस्मै । विश्वस्मै प्राणायं । प्राणायापानायं । प्राणायेति प्र – अनायं । अपानायं व्यानायं । अपानायेत्यप – अनायं । व्यानायोदानायं । व्यानायेति वि – अनाय । उदानाय प्रतिष्ठायै । उदानायेत्युत् – अनाय । प्रतिष्ठायै चरित्राय । प्रतिष्ठाया इति प्रति – स्थायै । 36 (50/59) T.S.4.2.9.2 - Kramam — । चरित्रायाग्निः । अग्निस्त्वा । त्वाऽभि । अभि पातु । पातु मह्या । मह्या स्वस्त्या । स्वस्त्या छर्दिषा । छर्दिषा शन्तमेन । शन्तमेन तया । शन्तमेनेति शम् – तमेन । तया देवतया । देवतया ऽङ्गिरस्वत् । अङ्गिरस्वद् ध्रुवा । ध्रुवा सींद । सीदेति सीद ॥ काण्डात्काण्डात् प्ररोहन्ती । काण्डात्काण्डादिति काण्डात् – काण्डात् । प्ररोहन्ती परुषःपरुषः । प्ररोहन्तीति प्र – रोहन्ती । परुषःपरुषः परि । परुषः परुष इति परुषः - परुषः । परीति परि ॥ एवा नः । नो दूर्वे । दूर्वे प्र। प्रतनु । तनु सहस्रेण । सहस्रेण शतेन । शतेन च । चेति च ॥ या शतेन । शतेन प्रतनोषि । प्रतनोषि सहस्रेण । प्रतनोषीति प्र - तनोषि । सहस्रेण विरोहिस ।

```
विरोहसीति वि – रोहिस ॥ तस्यास्ते । ते देवि । देवीष्टके ।
न्तर्भ । । । । । । । । । । । । इष्टके विधेम । विधेम हिवषा । हिवषा वयम् । वयमिति वयम् ॥
अषाढाऽसि । असि सहमाना । सहमाना सहस्व । सहस्वारातीः ।
अरातीः सहस्व । सहस्वारातीयतः । अरातीयतः सहस्व ।
सहस्व पृतनाः । पृतनाः सहस्व । सहस्व पृतन्यतः ।
पृतन्यत इति पृतन्यतः ॥ सहस्रवीर्याऽसि ।
सहस्रवीर्येति सहस्र – वीर्या ॥ 37 (50/56)
T.S.4.2.9.3 - Kramam
असि सा। सा मा। मा जिन्व। जिन्वेति जिन्व॥ मधु वाताः।
वाता ऋतायते । ऋतायते मधु । ऋतायत इत्यृत-यते । मधु क्षरन्ति ।
क्षरन्ति सिन्धवः । सिन्धव इति सिन्धवः ॥ माध्वीर् नः । नः सन्तु ।
सन्त्वोषधीः । ओषधीरित्योषधीः ॥ मधु नक्तम् । नक्तमुत । उतोषसि ।
उषसि मधुमत् । मधुमत् पार्थिवम् । मधुमदिति मधु – मत् ।
पार्थिव ए रजः । रज इति रजः ॥ मधु द्यौः । द्यौरस्तु । अस्तु नः ।
नः पिता । पितेति पिता ॥ मधुमान् नः । मधुमानिति मधु – मान् ।
नो वनस्पतिः । वनस्पतिर् मधुमान् । मधुमा ए अस्तु ।
```

मधुमानिति मधु – मान् । अस्तु सूर्यः । सूर्य इति सूर्यः ॥ माध्वीर् गावः । गावो भवन्तु । भवन्तु नः । न इति नः ॥ मही द्यौः। द्यौः पृथिवी। पृथिवी च। च नः। न इमम्। इमम् यज्ञम् । यज्ञम् मिमिक्षताम् । मिमिक्षतामिति मिमिक्षताम् ॥ पिपृताम् नः । नो भरीमभिः । भरीमभिरिति भरीम – भिः ॥ तद विष्णोः । विष्णोः परमम् । परमम् पदम् । 38 (50/54) T.S.4.2.9.4 - Kramam पदं सदा । सदा पश्यन्ति । पश्यन्ति सूरयः । सूरय इति सूरयः ॥ दिवीव । इव चक्षुः । चक्षुराततम् । आततमित्या – ततम् ॥ धुवाऽसि । असि पृथिवि । पृथिवि सहस्व । सहस्व पृतन्यतः । पृतन्यत इति पृतन्यतः । स्यूता देवेभिः । देवेभिरमृतेन । अमृतेना । आऽगाः । अगा इत्यंगाः ॥ या स्ते । ते अग्ने । अग्ने सूर्ये । सूर्ये रुचः । रुचं उद्यतः । उद्यतो दिवम् । उद्यत इत्युत् – यतः । दिवमातन्वन्ति । आतन्वन्ति रिमिभिः । आतन्वन्तीत्या – तन्वन्ति । रिंमिभिरिति रिंम – भिः ॥ ताभिः सर्वाभिः । सर्वाभी रुचे । रुचे जनाय । जनाय नः । नस्कृधि । कृधीति कृधि ॥ या वः ।

वो देवाः । देवाः सूर्ये । सूर्ये रुचः । रुचो गोषु । गोष्वश्चेषु । अश्वेषु याः । या रुचः । रुच इति रुचः ॥ इन्द्राग्नी ताभिः । इन्द्राग्नी इतीन्द्रं – अग्नी । ताभिः सर्वाभिः । सर्वाभी रुचम् । रुचम् नः । नो धत्त । धत्त बृहस्पते । बृहस्पत इति बृहस्पते ॥ विराड ज्योतिः । विराडितिं वि – राट् । 39 (50/54) T.S.4.2.9.5 - Kramam ज्योतिरधारयत् । अधारयथ् सम्राट् । सम्राड् ज्योतिः । सम्राडिति सम् – राट् । ज्योतिरधारयत् । अधारयथ् स्वराट् । स्वराड् ज्योतिः । स्वराडिति स्व – राट् । ज्योतिरधारयत् । अधारयदित्यधारयत् ॥ अग्ने युक्ष्व । युक्ष्वा हि । हि ये । ये तव । तवाश्वासः । अश्वासो देव । देव साधवः । साधव इति साधवः ॥ अरं वहन्ति । वहन्त्याशवः । आशव इत्याशवः ॥ युक्ष्वा हि । हि देवहूतमान् । देवहूतमा 🗸 अश्वान् । देवहूतमानिति देव-हूतमान् । अश्वा 🗸 अग्ने । अग्ने रथीः । रथीरिव । इवेतीव ॥ नि होता । होता पूर्व्यः । पूर्वाः सदः । सद इति सदः ॥ द्रफ्सश्चस्कन्द । चस्कन्द पृथिवीम् ।

पृथिवीमनु । अनु द्याम् । द्यामिमम् । इमम् च । च योनिम् ।

T.S.4.2.9.6 - Kramam

होत्रा इति होत्राः ॥ अभूदिदम् । इदं विश्वस्य । विश्वस्य भुवनस्य । भुवनस्य वाजिनम् । वाजिनमग्नेः । अग्नेर् वैश्वानरस्य । वैश्वानरस्य च । चेति च ॥ अग्निर् ज्योतिषा । ज्योतिषा ज्योतिष्मान् । ज्योतिष्मान् रुक्मः । रुक्मो वर्चसा । वर्चसा वर्चस्वान् । वर्चस्वानिति वर्चस्वान् ॥ ऋचे त्वा । त्वा रुचे । रुचे त्वा । त्वा सम् । समित् । इथ् स्रवन्ति । स्रवन्ति सरितः । सरितो न । न धेनाः । धेना इति धेनाः ॥ अन्तर्. हृदा । हृदा मनसा । मनसा पूयमानाः । पूयमाना इति पूयमानाः ॥ घृतस्य धाराः । धारा अभि । अभि चांकशीमि । चाकशीमीतिं चाकशीमि ॥ हिरण्ययों वेतसः । वेतसो मद्ध्ये । मद्ध्य आसाम् । आसामित्यासाम् ॥ तस्मिन्थ् सुपर्णः । सुपर्णो मधुकृत् । सुपर्ण इति सु – पूर्णः ।

मधुकृत् कुलायी । मधुकृदिति मधु – कृत् । कुलायी भजन्न् । भजन्नास्ते । आस्ते मधुं । मधुं देवताभ्यः । देवताभ्य इति देवताभ्यः ॥ तस्यासते । आसते हरयः । हरयः सप्त । सप्त तीरें ()। तीरें स्वधाम्। स्वधाम् दुहानाः। स्वधामिति स्व – धाम् । दुहाना अमृतस्य । अमृतस्य धाराम् । धारामिति धाराम् ॥ 41 (54/57) (प्रतिष्ठार्थं – सहस्रवीर्या – (परमं – वैराट्थ् – सप्त – तीरे – चत्वारि च) (A9) T.S.4.2.10.1 - Kramam आदित्यम् गर्भम् । गर्भम् पयसा । पयसा समञ्जन्न् । समञ्जन्थ् सहस्रस्य । समञ्जन्निति सं – अञ्जन्न् । सहस्रस्य प्रतिमाम् । प्रतिमां विश्वरूपम् । प्रतिमामिति प्रति – माम् । विश्वरूपमिति विश्व-रूपम् ॥ परि वृङ्ग्धि । वृङ्ग्धि हरसा । हरसा मा । माऽभि । अभि मृक्षः । मृक्षः रातायुषम् । रातायुषम् कृणुहि । रातायुषमिति रात – आयुषम् । कृणुहि चीयमानः । चीयमान इति चीयमानः ॥ इमम् मा । मा हि एसीः । हि एसीर् द्विपादम् । द्विपादम् पशूनाम् । द्विपादमिति द्वि – पादम् । पशूना ए सहस्राक्ष । सहस्राक्ष मेधे ।

सहस्राक्षेति सहस्र – अक्षा । मेधा आ । आ चीयमानः । चीयमानः । दिशामि । इति चीयमानः ॥ मयुमारण्यम् । आरण्यमनु । अनु ते । ते दिशामि । दिशामि तेन । तेन चिन्वानः । चिन्वानस्तनुवः । तनुवो नि । निषीद । सीदेति सीद ॥ वातस्य ध्राजिम् । ध्राजिं वरुणस्य । वरुणस्य । निषीद । नाभिम् । नाभिमश्चम् । अश्चम् जज्ञानम् । ज्ञ्ञानण् सरिरस्य । सिरिरस्य मद्ध्ये । मद्ध्य इति मद्ध्ये ॥ शिशुम् नदीनाम् । नदीनाण् हिरम् । हिरमदिबुद्धम् । अद्रिबुद्धमग्ने । अद्रिबुद्धमित्यदि – बुद्धम् । अग्ने मा । मा हिण्सीः । हिण्सीः परमे । 42 (50/56)

T.S.4.2.10.2 - Kramam

परमे व्योमत्त्र । व्योमतिति वि-ओमत्त्र ॥ इमम् मा । मा हिर्सीः । हिर्सीरेकशफम् । एकशफम् पशूनाम् । एकशफमित्येक शफम् । पशूनाम् किनक्रदम् । किनक्रदं वाजिनम् । वाजिनं वाजिनेषु । वाजिनेष्विति वाजिनेषु ॥ गौरमारण्यम् । आरण्यमनु । अनु ते । ते दिशामि । दिशामि तेन । तेन चिन्वानः । चिन्वान स्तनुवः । तनुवो नि । निषीद । सीदेति सीद ॥ अजस्रमिन्दुम् । इन्दुमरुषम् । अरुषम् भुरण्युम् । भुरण्युमग्निम् । अग्निमीडे । ईडे पूर्वचितौ ।

पूर्वचित्तौ नमोभिः। पूर्वचित्ताविति पूर्व – चित्तौ । नमोभिरिति नमः – भिः ॥ स पर्वभिः । पर्वभिर्. ऋतुशः । पर्वभिरिति पर्व - भिः । ऋतुराः कल्पमानः । ऋतुरा इत्यृतु - राः । कल्पमानो गाम् । गाम् मा । मा हि ्सीः । हि ्सीरदितिम् । अदितिं विराजम् । विराजमिति वि – राजम् ॥ इमर् संमुद्रम् । समुद्रं शतधारम् । शतधारमुथ्सम् । शतधारमिति शत – धारम् । उथ्सं व्यच्यमानम् । व्यच्यमानम् भुवनस्य । व्यच्यमानमिति वि – अच्यमानम् । भुवनस्य मद्ध्ये । मद्ध्य इति मद्ध्ये ॥ घृतम् दुहानाम् । दुहानामदितिम् । अदितिम् जनाय । जनायाग्ने । अग्ने मा। मा हि ्सीः। 43 (50/56)

T.S.4.2.10.3 - Kramam

हिल्सीः परमे । परमे व्योमत्र । व्योमत्रिति वि – ओमत्र् ॥
गवयमारण्यम् । आरण्यमनु । अनु ते । ते दिशामि । दिशामि तेन ।
तेन चिन्वानः । चिन्वानस्तनुवः । तनुवो नि । निषीद ।
सीदेति सीद ॥ वरूत्रिम् त्वष्टुः । त्वष्टुर् वरुणस्य । वरुणस्य नाभिम् ।
नाभिमविम् । अविम् जज्ञानाम् । ज्ञानाल् रजसः ।

रजसः परस्मात् । परस्मादिति परस्मात् ॥ मही ए साहस्रीम् । साहस्रीमसुरस्य । असुरस्य मायाम् । मायामग्ने । अग्ने मा । मा हिर्ंसीः । हिर्सीः परमे । परमे व्योमन्न । व्योमन्निति वि-ओमन्न् ॥ इमामूर्णायुम् । ऊर्णायुं वरुणस्य । वरुणस्य मायाम् । मायाम् त्वचम् । त्वचम् पशूनाम् । पशूनाम् द्विपदाम् । द्विपदाम् चतुष्पदाम् । द्विपदामिति द्वि – पदाम् । चतुष्पदामिति चतुः-पदाम् ॥ त्वष्टुः प्रजानाम् । प्रजानाम् प्रथमम् । प्रजानामिति प्र – जानाम् । ण प्रथमम् जनित्रम् । जनित्रमग्ने । अग्ने मा । मा हिं्सीः । हि ्सीः परमे । परमे व्योमन्न् । व्योमन्निति वि – ओमन्न् ॥ उष्ट्रमारण्यम् । आरण्यमन् । अनु ते । **44** (**50/52**) T.S.4.2.10.4 - Kramam

ते दिशामि । दिशामि तेन । तेन चिन्वानः । चिन्वानस्तनुवः । तनुवो नि । निषीद । सीदेति सीद ॥ यो अग्निः । अग्निरग्नेः । अग्ने स्तपसः । तपसोऽधि । अधि जातः । जातः शोचात् । शोचात् पृथिव्याः । पृथिव्या उत । उत वा । वा दिवः । दिवस्परि । परीति परि ॥ येन प्रजाः । प्रजा विश्वकर्मा । प्रजा इति प्र – जाः । विश्वकर्मा व्यानट् । विश्वकर्मेति विश्व – कर्मा । व्यानट् तम् । व्यानडिति वि–आनट् । तमग्ने । अग्ने हेर्डः । हेर्डः परि । परि ते । ते वृणकु । वृणक्तिवति वृणकु ॥ अजा हि । ह्यंग्नेः । अग्नेरजनिष्ट । अजनिष्ट गर्भात् । गर्भाथ् सा । सा वै । वा अपश्यत् । अपश्यज् जनितारम् । जनितारमग्रे । अग्र इत्यग्रे ॥ तया रोहम् । रोहमायन्न् । आयनुपं । उप मेद्ध्यांसः । मेद्ध्यांसस्तया । तया देवाः । देवा देवताम् । देवतामग्रे । अग्र आयन् । आयन्नित्यायन् ॥ श्वरभमारण्यम् () । आरण्यमनु । अनु ते । ते दिशामि । दिशामि तेन । तेन चिन्वानः । चिन्वान स्तनुवः । तनुवो नि । निषीद । सीदेति सीद ॥ 45 (59/62) (अग्ने मा हिं्सी-रग्ने मोष्ट्रमा-रण्यमनु-शरभम्-नव च) (A10) T.S.4.2.11.1 - Kramam इन्द्राग्नी रोचना । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । रोचना दिवः । दिवः परि । परि वाजेषु । वाजेषु भूषथः । भूषथ इति भूषथः ॥

तद् वाम्। वां चेति। चेति प्र। प्र वीर्यम्। वीर्यमिति वीर्यम्॥ इनथंद् वृत्रम् । वृत्रमुत । उत सनोति । सनोति वाजम् । वाजिमन्द्रा । इन्द्रा यः । यो अग्नी । अग्नी सहुरी । अग्नी इत्यग्नी । सहुरी सपर्यात् । सहुरी इति स – हुरी । सपर्यादिति सपर्यात् ॥ इरज्यन्ता वसव्यस्य । वसव्यस्य भूरैः । भूरेः सहस्तमा । सहस्तमा सहसा। सहस्तमेति सहः – तमा। सहसा वाजयन्ता। वाजयन्तेति वाज – यन्ता ॥ प्र चर्.षणिभ्यः । चर्.षणिभ्यः पृतना । चर्.षणिभ्य इति चर्.षणि – भ्यः । पृतना हवेषु । हवेषु प्र । प्र पृथिव्याः । पृथिव्या रिरिचाथे । रिरिचाथे दिवः । रिरिचाथे इति रिरिचाथे । दिवश्च । चेति च ॥ प्र सिन्ध्ंभ्यः । सिन्धंभ्यः प्र । सिन्धंभ्य इति सिन्धुं – भ्यः । प्र गिरिभ्यः । गिरिभ्यो महित्वा । गिरिभ्य इति गिरि – भ्यः । महित्वा प्र । महित्वेति महि – त्वा । प्रेन्द्राग्नी । इन्द्राग्नी विश्वा । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । विश्वा भुवना । भुवनाऽति । अत्यन्या । अन्येत्यन्या ॥ मरुतो यस्य । यस्य हि । हि क्षयें । 46 (50/60)

T.S.4.2.11.2 - Kramam क्षये पाथ। पाथा दिवः। दिवो विमहसः। विमहस इति वि – महसः ॥ स सुंगोपातमः । सुगोपातमो जनः । सुगोपातम इति सुगोप – तमः। जन इति जनः॥ यज्ञैर् वा। वा यज्ञवाहसः। यज्ञवाहसो विप्रस्य । यज्ञवाहस इति यज्ञ – वाहसः । विप्रस्य वा । वा मतीनाम् । मतीनामिति मतीनाम् ॥ मरुतः शृणुत । शृणुता हवम् । हवमिति हवम् ॥ श्रियसे कम् । कम् भानुभिः । भानुभिः सम् । भानुभिरिति भानु - भिः। सम् मिमिक्षिरे। मिमिक्षरे ते। ते रिमिभः । रिमिभिस्ते । रिमिभिरितं रिमिभः । त ऋक्वंभिः । ऋक्वभिः स्खादयः । ऋक्वभिरित्यृक्व – भिः । सुखादय इति स् – खादयः । ते वाशीमन्तः । वाशीमन्त इष्मिणः । वाशीमन्त इति वाशि – मन्तः । इष्मिणो अभीरवः । अभीरवो विद्रे । विद्रे प्रियस्य । प्रियस्य मारुतस्य । मारुतस्य धाम्नः । धाम्न इति धाम्नः ॥ अव ते । ते हेडः । हेड उत् । उदुत्तमम् । उत्तममित्युत् – तमम् ॥ कया नः । नश्चित्रः । चित्र आ । आ भुवत् । भुवदूती । ऊती सदावृधः । सदावृधः सखा । सदावृध इति सदा – वृधः ।

सखेति सखा । कया शचिष्ठया । शचिष्ठया वृता । वृतेति वृता । 47 (50/57)

T.S.4.2.11.3 - Kramam

को अद्य । अद्य युङ्के । युङ्के धुरि । धुरि गाः । गा ऋतस्य । ऋतस्य शिमीवतः । शिमीवतो भामिनः । भामिनो दुर्.हणायून्न् । दुर्.हणायूनिति दुः – हणायूत्र् ॥ आसन्निषून् हृथ्स्वसः । आसन्निषूनित्यासन् – इषून् । हथ्स्वसो मयोभून् । हथ्स्वस इति हृथ्सु – असः । मयोभून्. यः । मयोभूनिति मयः–भून् । य एषाम् । एषाम् भृत्याम् । भृत्यामृणधत् । ऋणधथ् सः । स जीवात् । जीवादितिं जीवात् ॥ अग्ने नयं । नया । आ देवानाम् । देवाना 🗸 शम्। शम् नः। नो भवन्तु। भवन्तु वाजेवाजे। वाजेवाज इति वाजें – वाजे ॥ अफ्स्वंग्ने । अफ्स्व्त्यंप् – सु । अग्ने सिधः । सिधष्टवं । तव सः । सौषधीः । ओषधीरनुं । अनुं रुध्यसे । रुध्यस इति रुध्यसे ॥ गर्भे सन्न् । सन् जायसे । जायसे पुनः । पुनरिति पुनः ॥ वृषा सोम । सोम द्युमान् । द्युमार् असि । द्युमानिति द्यु – मान् । असि वृषा । वृषा देव । देव वृषेव्रतः ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 4.2)

वृषव्रत इति वृष – व्रतः । वृषा धर्माणि । धर्माणि दिधिषे ॥

दिधिष इति दिधिषे ॥ इमम् मे () । मे वरुण । वरुण तत् ।

तत् त्वा । त्वा यामि । यामि त्वम् । त्वम् नः । नो अग्ने ।

अग्ने सः । स त्वम् । त्वम् नः । नो अग्ने ।

अग्ने इत्यग्ने ॥ 48 (61/66)

(हि – वृता – म – एकादश च) (A11)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(विष्णोः क्रमोऽसि – दिवस्प – र्यन्नपते – ऽपेत – सिमतं – ँया जाता – मा नो हिल्सी – दुभ्यस्थाद् – ध्रुवा – उस्यादित्यङ्गर्भ – ॥ । मिन्द्राग्नी रोच – नैकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis:-

(विष्णो – रस्मिन् हव्ये – तिं त्वाऽहं – धीतिभि – हीत्रां – । अष्टाचत्वारिज्ञत्)

First and Last Padam of Second Prasnam of 4th Kandam

(विष्णोः क्रमोऽसि – त्वन्नो अग्ने स त्वन्नो अग्ने)

चतुर्थ काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 4.2)

ा ॥ हरिः ओं ॥

॥ इति चतुर्थ काण्डे द्वितीयः प्रञ्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

<u>Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for Kandam 4 – Prasanam 2 – TS 4.2</u>

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	5	266	297
Anuvakam 2	4	204	224
Anuvakam 3	4	216	238
Anuvakam 4	4	198	218
Anuvakam 5	6	322	361
Anuvakam 6	5	268	298
Anuvakam 7	4	189	216
Anuvakam 8	3	161	172
Anuvakam 9	6	304	334
Anuvakam 10	4	209	226
Anuvakam 11	3	161	183
Total →	48	2498	2767